



Skog Alnarp



Nu märks klimatförändringen

Den nyaste officiella statistiken över landets skogar visar att tillväxten minskar.

Mycket talar för att torka och värme är orsaken, vilket väcker frågan om hur skogsbruket kan agera för att möta ett förändrat klimat.

Det var temat under en två dagars exkursion på Tönnersjöhedens försökspark, i regi av Institutionen för sydsvensk skogsvetenskap.

JONAS Fridman presenterade de senaste resultaten från riksskogstaxeringen. De visar att den totala tillväxten i landets skogar vände nedåt runt år 2014.

En anledning är ökad naturlig avgång efter år 2005. Fler träd har alltså dött av torka, insektsangrepp, blåst och andra orsaker.

Framför allt märks negativa effekter för granen genom värme och torka. Det försvarar träden som därmed blir känsligare för insekter, vilka gynnas av värmen.

Dessutom växer träden långsammare. I Kalmar län, vilket varit hårt utsatt för torka, har årsringsbredden de senaste fem åren minskat med över 20 procent.

RESULTATEN från riksskogstaxeringen bygger på en årlig inventering av 1100 provytor

Taxeringen har genomförts under 100 år. Det är ett ganska trögt system, träden växer över lång tid och förändringar kan ha många orsaker.

– Vi kan inte säga säkert att den minskade tillväxten beror på ett förändrat klimat, men

oavsett orsak ser vi en nedgång och att den i första hand drabbar granen. För landet som helhet kan vi dock notera en liten ökning av årsringsbredden för både gran och tall under de senaste åren, men vi behöver längre tidsperspektiv för att avläsa trendmässiga förändringar, säger Jonas Fridman.



Jeannette Eggers visar följderna av olika vägval för skogsbruket genom Ska 22



Jonas Fridman ansvarar för Riksskogstaxeringen

TILL hösten kommer en ny skoglig konsekvensanalys, Ska 22. Den visar olika handlingsalternativ och möjlig avverkning i framtiden.

Idag avverkas ungefär 90 miljoner kubikmeter om året. Med ett intensivare skogsbruk genom mer gödsling och kortare omloppstider, antas nivån kunna närma sig 150 miljoner kubikmeter år 2100.



Några av deltagarna vid exkursionen på Tönnersjöhedens försökspark.

Med fullt fokus på mångfald, med lövrika blandskogar, antas nivån minska jämfört med idag.

– Resultaten är förstas osäkra med så långa tidshorisonter och modellerna fångar knappast upp följderna av ett förändrat klimat, säger Jeannette Eggers, som presenterade de preliminära resultaten.

ALTERNATIV till granen kan vara utländska trädslag.

– En möjlighet, som gått bra i försöken på Tönnersjöhedens, är hybridlärk. Den växer fort i ungdomen och har dubbla tillväxten mot gran efter 20 år. Därefter jämnas skillnaderna ut. Kanske bör hybridlärk odlas med korta omloppstiden, runt 40 år, säger Ulf Johansson.

Ett annat möjlighet, med utmärkta virkesegenskaper, är douglasgran. Den odlas nu i svenska fröplantager och en första generation plantor är klara för provodling.

– Det finns all anledning

att välja hårdigare provenienser från inlandet, tipsar forskare Kristina Wallertz.

BÄGGE alternativen räknas som främmande trädslag, vilket medför begränsningar genom lagregler och framför allt kraven för certifiering.

Det gäller inte den förädlade björken, som enligt Urban Nilsson nästan är som ett nytt trädslag genom mycket bättre egenskaper jämfört med oförädlad björk.

Inom några årtionden förutser han att de ”nya” björkarna växer 50 procent bättre än de oförädlade.

– Förädlad björk kan vara ett bra alternativ till gran. Vi är i full gång med forskning och utveckling i ett nytt kompetenscentrum för snabbväxande lövträd, berättade Urban Nilsson.

Han leder det forskningsprojektet, som heter Trees for Me, med centrum i Alnarp.

Kontakt

urban.nilsson@slu.se, gudmund.vollbrecht@slu.se

Redaktör nyhetsbrevet

Pär Fornling: par.fornling@slu.se